

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2017 ел, 14 июнь

г. Казань

КАРАР

№

386

2017 – 2020 елларга Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерү концепциясе турында

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 ел, 29 декабрь, ФЗ-273 нче Федераль законны үтәү йөзеннән һәм кадетлар белеме бирү нәтижәләлеген арттыру максатларында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты **КАРАР БИРӘ**:

1. 2017 – 2020 елларга Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерү концепциясен (карарга теркәлә) расларга.

2. Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгына ике атна эчендә 2017 – 2020 елларга Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерү концепциясен гамәлгә ашыру буюнча чаралар планын расларга.

3. Бу карарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры

А.В.Песошин

2017 – 2020 елларга Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерү концепциясе

2017 – 2020 елларга Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерү концепциясе (алга таба – Концепция) – төбәк дәүләт мәгариф сәясәте өлкәсендәге стратегик документ. Ул 2017 – 2020 елларга уку, тәрбия бирү, үстерү буенча зур потенциалга ия әһәмиятле социаль-педагогик, социомәдәни күренеш буларак республикада кадетлар белеме бирүне үстерүнең гомуми векторын һәм өстенлекле юнәлешләрен билгели.

Концепция илебезнең гомуми белем бирү системасында хәзерге заман шартларында өстенлекле юнәлешләрнең берсе булырга мөмкин һәм тиешле кадетлар белеме бирүне камилләштерүгә һәм аның нәтижәләгән арттыруга юнәлдерелгән. Ул Россия Федерациясендә һәм Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүнең торышын һәм тенденцияләрен анализлау нигезендә эшләнә.

Концепциядә түбәндәгеләр ачыла:

Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүнең хәзерге көндә торышы;

Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерүнең төп бурычлары һәм юнәлешләре;

Концепцияне тормышка ашырудан көтелә торган нәтижә.

Концепция Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерү программасын эшләү өчен нигез булып тора.

Концепциядә файдаланыла торган төп төшенчәләр:

кадетлар корпусы — хәрби-патриотик тәрбия бирү, балаларны һәм яшьләргә хәрби хезмәткә һәм граждан хезмәтенә әзерләү максатларында төп гомуми һәм гомуми урта белем бирүнең мәгариф программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыра торган гомуми белем бирү оешмасы;

кадетлар интернат мәктәбе — төп гомуми һәм гомуми урта белем бирүнең мәгариф программалары белән бергә өстәмә гомуми үстерүче программалар буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыра торган, укучылар өчен яшәү шартлары булдырылган гомуми белем бирү оешмасы;

кадетлар мәктәбе — төп гомуми һәм гомуми урта белем бирүнең мәгариф программалары белән бергә өстәмә гомуми үстерүче программалар буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыра торган гомуми белем бирү оешмасы;

кадетлар сыйныфлары — төп гомуми һәм гомуми урта белем бирүнең мәгариф программалары белән бергә өстәмә гомуми үстерүче программаларны гамәлгә ашыра торган гомуми белем бирү оешмаларында булдырылган кадетлар белеме бирү сыйныфлары;

кадет — кадетлар сыйныфында, кадетлар мәктәбендә һәм кадетлар интернат мәктәбендә белем бирү процессында катнашучы, кадет интеллектуаль, мәдәни,

физик һәм рухи үсеше нигезендә гражданныр даирәсендә һәм хәрби даирәдә һөнәри яктан Ватанга хезмәт итәргә әзерләнә.

I. Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирү системасының хәзерге көндә торышы

Төбәктә гомуми белем бирү (шул исәптән дәүләт) оешмалары нигезендә төрле типтагы һәм юнәлештәге кадетлар белеме бирү оешмалары чөлтәре формалаштырылган:

- 11 кадетлар интернат мәктәбе,
- 3 кадетлар мәктәбе,
- 1 кадетлар корпусы.

Республикада кадетларның гомуми саны 4 мең кешедән артык тәшкил итә. Социаль составы буенча: 36,6 процент — тулы булмаган гаиләләрдән балалар, 3,2 процент — ятим балалар һәм опекада булган балалар, 17,8 процент — күп балалы гаиләләрдән балалар, 1,9 процент — имин булмаган гаиләләрдән балалар, 1,7 процент — хәрби хезмәткәрләр балалары.

Татарстан Республикасының 12 муниципаль гомуми белем бирү оешмасында кадетлар сыйныфлары эшләп килә, аларга жәлеп ителгәннәрнең гомуми саны 2 000 укучыдан артык, шул исәптән Казан (4), Буа (1), Чаллы (1), Әлмәт (2), Алабуга (1) шәһәрләрендә, Алексеевск (1), Лаеш (2) муниципаль районнарында.

Шулай итеп, Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирү моделе формалаштырылган, һәм анда белем бирү оешмаларын төп гамәлгә куючылар булып Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы яки Татарстан Республикасының башкарма комитетлары тора. Кадетлар белеме бирү моделе үз эченә түбәндәгеләрне ала:

кадетлар корпусы;

гамәлгә куючы карары нигезендә башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү һәм һөнәри белем алдыннан профильле белем бирү программаларын гамәлгә ашыра торган, 1 (5) сыйныфтан алып 11 сыйныфка кадәр тәрбияләнүчеләрне интернатта карап тоту һәм тулы пансион яки өлешчә пансион (туклану гына) мөмкинлеге булган кадетлар интернат мәктәпләре (кадетлар мәктәпләре);

кадетларга белем бирү түгел, кадетларга тәрбия бирү оешмасы булган, төп һәм өстәмә программаларның тирәнтен спорт һәм хәрби-патриотик юнәлешә белән төп гомуми, урта гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыра торган, 5 сыйныфтан алып 11 сыйныфка кадәр кадетлар сыйныфлары булган гомуми белем бирү мәктәпләре һәм муниципаль дәрәжәдәге кадетлар сыйныфлары.

Тулаем алганда, ел саен кадетлар белеме бирү оешмаларын тәмамлаучыларның якынча 25 проценты дәүләт оборонасы һәм иминлеге, законлылыкны һәм хокук тәртибен тәэмин итү йөзеннән кадрлар әзерләүне гамәлгә ашыручы югары белем бирә торган мәгариф оешмаларында укуларын давам иттерәләр.

Россия Федерациясе Президентының Идел буе федераль округындагы тулы

вәкаләтле вәкиле аппараты гамәлгә ашыра торган «КаДетство» проекты республикада кадетлар белеме бирүне үстерүдә иң мөһим этәргеч булды, аның кысаларында 2014 елда Түбән Кама шәһәрәндә «Советлар Союзы Герое Гани Сафиуллин исемендәге Идел бие федераль округының Татарстан кадетлар корпусы» ачылды. Анда 250 кеше укый, шулардан 72 процент — Татарстан Республикасы муниципаль районнарыннан балалар. Өстәмә белем бирү программалары түбәндәге юнәлешләр буенча гамәлгә ашырыла: хәрби-патриотик, техник, физкультура-спорт, сәнгати-эстетик, лингвистика һәм культурология, табигать-фәнни.

Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерү концепциясен эшләү стратегик мәгариф проектында китерелә. Аның актуальеге кадетлар белеме бирү эшчәнлегенә ихтыяжын, нәтижәлелеген һәм шуның белән бергә аны республикада үстерү зарурлыгын билгели торган түбәндәге социаль, мотивацион-кыйммәти факторлар комплексы булуына бәйле:

тагын да нәтижәле булырга мөмкин һәм тиешле мөһим социаль-педагогик институт буларак кадетлар белеме бирүгә арта барган таләпләр;

заманның яңа таләпләрен, хәзерге заман социомәдәни үсеш шартларын, тенденцияләрен һәм үзенчәлекләрен адекват рәвештә чагылдыра торган кадетлар белеме бирүнең бербөтен системасын формалаштыруга объектив ихтыяж;

республиканың педагогик һәм идарәчелек кадрларының тупланган тәҗрибәсеннән, компетенция дәрәжәсеннән оптималь файдалану нәтижәсендә ачыла торган кадетлар белеме бирү системасы үсешенә яңа мөмкинлекләре, шулай ук кадетлар белеме бирү оешмаларының ресурслар, мәгълүмати, уку-укыту-методик, тәрбияви, үстерү потенциалын көчәйтүнең реаль мөмкинлекләре;

кадетлар белеме бирү, укучы шәхесен үстерү, аның рухи-әхлакый һәм социаль тәҗрибәгә ия булу бурычларын хәл итүдә жәмәгать институтлары, ведомстволар һәм оешмалар катнашуын активлаштыру зарурлыгы.

Үткәрелгән SWOT-анализ Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерүнең көчле һәм көчсез якларын билгеләде.

SWOT-анализ

S	W
<p>Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерүнең көчле яклары</p> <p>Төрле төрдәге һәм юнәлештәге кадетлар белеме бирү оешмаларының инновацион эшчәнлегенә шактый зур тәҗрибәсе;</p> <p>кадетлар белеме бирү оешмалары белән жәмәгатьчелек, мәгариф мөнәсәбәтләре субъектлары кызыксынуының югары дәрәжәсе (социологик тикшеренүләр мәгълүматлары);</p> <p>кадетлар белеме бирү һәм аны</p>	<p>Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерүнең көчсез яклары</p> <p>Кадетлар белеме бирүне үстерүнең норматив-хокукый тәэмин ителеше житәрлек дәрәжәдә эшләнелмәве;</p> <p>кадетлар белеме бирү һәм аны үстерү өлкәсендә комплекслы психологик-педагогик тикшеренүләр булмавы;</p> <p>вариативлыгын һәм «кадет дисциплиналары» үзенчәлекләрен</p>

<p>үстерү белән бәйлә мәсьәләләр өлкәсендә дәүләт, бизнес-берләшмәләр, жәмәгәтьчелек көчләрен берләштерү;</p> <p>кадетлар белеме бирү оешмаларында укучыларны тәрбияләү һәм аларның социальләшүе системасына юнәлдерелә торган финанс ресурсларының шактый житәрлек күләме;</p> <p>кадетлар белеме бирүне үстерү өлкәсендә заманча проектлар эшләргә һәм гамәлгә кертергә сәләтле эре мәгариф һәм тикшеренү үзәкләре булуы;</p> <p>укучыларны тәрбияләү һәм аларның социальләшүе федераль һәм төбәк проектлары эшләү тәҗрибәсе;</p> <p>тәрбия бирү системасының үсеш алган төбәк һәм этномәдәни өлешләре</p>	<p>исәпкә алып, белем бирү процессын уку-укыту-методик тәэмин итү дәрәжәсе житәрлек булмавы;</p> <p>тәрбия һәм өстәмә белем бирү өлкәсендә кадетлар белеме бирү системасының педагогик һәм житәкче кадрларының квалификациясен күтәрү һәм аларны яңадан әзерләү буенча нәтижәле система булмавы;</p> <p>матди-техник базаны яңарту дәрәжәсе житәрлек булмавы;</p> <p>кадетлар белеме бирү сыйфатына һәм укучыларның шәхси нәтижәләргә ирешүенә диагностика һәм мониторинг тикшеренүләре системасының житәрлек дәрәжәдә эшләнгән булмавы;</p> <p>соңгы нәтижәләр буенча тәрбия бирү эшчәнлеген матди стимуллаштыру системасы булмавы;</p> <p>кадетлар белеме бирү оешмаларына укучыларны сайлап алу һәм кабул итүгә бердәм таләпләр булмавы;</p> <p>кадетлар белеме бирү оешмаларында сәләтле балаларны билгеләү һәм алар белән эшләү системасының камил булмавы</p>
<p>О</p> <p>Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерүдә мөмкинлекләр</p> <p>Татарстан Республикасы Хөкүмәтенә мәгариф системасын, шул исәптән кадетлар белеме бирүне үстерү мәсьәләләренә зур игътибары;</p> <p>кадетлар белеме бирү оешмаларында тәмамлап чыгуучыларны әзерләү сыйфатын һәм аларның конкурентлык сәләтен арттырырга мөмкинлек биргән яңа укыту, тәрбияләү һәм үстерү формаларын эчтәлек ягыннан баету һәм куллануны киңәйтү;</p> <p>кадетлар белеме бирүне актив үстерүгә жәмгыятьнең арта барган таләпләре;</p>	<p>Т</p> <p>Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерүдә куркынычлар</p> <p>Кадетлар белеме бирүне үстерүнең норматив-хокукый тәэмин ителешен камил булмавы;</p> <p>кадетлар белеме бирү оешмаларын тәмамлап чыгуучыларны әзерләү дәрәжәсенә бердәм таләпләр булмавы;</p> <p>кадетлар белеме бирү системасы белән идарә итүнең бербөтен һәм нәтижәле системасы булмавы;</p> <p>матди-техник базаның, спорт һәм медицина ягыннан тәэмин ителешнең житәрлек дәрәжәдә булмавы;</p> <p>кадетлар белеме бирү оешмаларында педагогик кадрларны сайлап алу һәм</p>

<p>кадетлар белеме бирү оешмаларының һәм социаль партнерларның, шул исәптән бизнес-берләшмәләрнең үзара хезмәттәшлеге һәм интеграциясенә зур потенциалы;</p> <p>кадетлар белеме бирү сыйфатын тикшерүдә тотуның, кадетлар белеме бирү оешмалары эшчәнлегенә нәтижәлеләген бәяләүнең яңа формаларын һәм ысулларын гамәлгә кертү;</p> <p>белем бирү процессына актив рәвештә мәгълүмати-коммуникатив технологияләргә кергү;</p> <p>өстәмә һөнәри белем бирү системасының нәтижәлеләген арттыру</p>	<p>әзерләүнең сыйфатлы системасы булмавы;</p> <p>кадетлар белеме бирү, аның ресурслар белән тәмин ителеш торышы һәм проблемалары буенча системалы фәнни тикшеренүләр булмавы</p>
--	--

II. 2017 – 2020 елларга Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерүнең төп бурычлары һәм юнәлешләре

Хәзерге көндә кадетлар белеме бирү социаль-педагогик күренеш буларак үз эчендә түбәндәгеләрне берләштерә:

шәхси яктан әһәмиятлелек – үз-үзенә кыйммәти мөнәсәбәт һәм лидер – булачак командир, житәкче, оештыручы, дәүләт (хәрби һәм граждандан) хезмәткәре сыйфатларын формалаштыру;

ижтимагый әһәмият – коллективларда, жәмгыятьтә адекват рәвештә жайлашырга мөмкинлек бирә торган иптәшлек, кадетлар тугандашлыгы, жаваплылык формалаштыру;

дәүләт әһәмияте – профессиональлек, карьера үсеше, Ватанга лаеклы хезмәт итү мөмкинлеген формалаштыру һәм аның илкүләм иминлеген тәмин итү факторы буларак белем бирү.

Республикада кадетлар белеме бирүне үстерү максаты хәрби даирәдә дә, граждандан даирәсендә дә лаеклы урын табарга сәләтле, югары белемле, рухи-әхлакый шәхесне укыту, тәрбияләү һәм үстерүнең максатчан, нәтижәле процессын тәмин иткән профильле белем бирүнең оптималь системасын төзүдән гыйбарәт.

Кадетлар белеме бирүне үстерүнең бурычлары:

1. Кадетлар белеме бирү төбәк системасының бердәм концептуаль һәм норматив-хокукий киндәген төзү.

2. Кадетлар белеме бирү белән идарә итү системасын камилләштерү.

3. Кадетлар белеме бирүне үстерүне кадрлар белән тәмин итү сыйфатын күтәрү, педагогик һәм житәкче кадрларны беренчел сайлау, квалификацияләрен күтәрү һәм яңадан һөнәри әзерләүне кертеп.

4. Белем бирү процессын мәгълүмати, психологик-педагогик һәм уку-укыту-методик тәмин итүне үстерү, шул исәптән кадетлар белеме бирү оешмалары педагогларының һөнәри эшчәнлеген консультация-методик яктан тәмин итүне оештыру.

5. Кадетлар белеме бирү оешмаларының матди-техник базасын ныгыту.

6. Кадетлар белеме бирү оешмаларының социаль партнерлығын, балаларга өстәмә белем бирү оешмалары, ижтимагый оешмалар белән үзара хезмәттәшлеген камилләштерү.

7. Кадетлар белеме бирү оешмалары эшчәнлегә сыйфатын бәяләү системасын төзү.

8. Кадетлар белеме бирүне үстерү проблемалары буенча төбәк фәнни тикшеренүләре оештыру.

Кадетлар белеме бирүне үстерүнең максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның иң мөһим шарты булган төп социаль-педагогик принципларга түбәндәгеләр керә:

хәрби даирәдә дә, гражданнар даирәсендә дә дәүләт хезмәтенен югары социаль әһәмиятен тану, дәүләт хакимияте органнарына тугрылык, ватанпәрвәрлек – шәхеснең Ватанга лаеклы хезмәт итәргә эзерлеген билгели торган әхлакый нигезе;

кадетлар белеме бирүнең педагогик мирасы эчтәлеген һәм алдынгы педагогик тәҗрибәне, кадетларның рухи-әхлакый кыйммәтләрен һәм традицияләрен билгеләргә, аларны заманча кадетлар белеме бирү оешмаларында гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирә торган фәннилек;

кадетларның төрле яшь һәм категория үзенчәлекләрен исәпкә алып, кадетлар белеме бирүне үстерүдә системалылык, күчә бару һәм өзлексезлек, укучыларны укыту, тәрбияләү һәм үстерү формалары, ысуллары һәм чараларының күптөрлелеге.

Кадетлар белеме бирүнең үзенчәлекле педагогик принциплары булып түбәндәгеләр тора:

үрнәк белән тәрбияләү. Кадетлар, билгеле, форманы кия, матур итеп сөйләшә, дәрәҗә итеп йөри, осанканы тотып белүдә педагогларга, тәрбияче-офицерларга охшарга тырышканнар, тырышалар һәм тырышчак. Шуна күрә тәрбияче-офицерлар, укытучылар үз-үзләренә кадетлар барында, мәсәлән, кулларын кесәдә тотарга, сөйләшү вакытында кулларын селтәргә, жаргон сүзләр кулланырга, жыйнаксыз киенергә яки кырынмаган булырга, тәмәке тартырга юл куймый;

яшьләренә, социаль үткәнә, эти-әниләренен титулларына, чиннарына, матди хәленә, шәхси интеллектуаль һәм физик үсешенә бәйсез рәвештә барлык кадетларның тигезлеге;

хезмәт белән тәрбияләү – кадетларны көнкүрештә үз-үзенә хезмәт итүгә эзерләү, пөхтәлек, намуслылык, теләсә нинди, күңел ятышсыз булса да, әмма кирәкле эшне башкарырга эзерлек формалаштыру һәм башкаларга үзгә эшли белгәннәренә өйрәтү. Хезмәт белән жәза бирү катгый тыела.

Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерүнең төп юнәлешләренә түбәндәгеләрне кертергә була:

норматив-хокукый юнәлеш — дәүләт мәгариф сәясәте нигезендә Татарстан Республикасының төбәк үзенчәлекләрен исәпкә алып, кадетлар белеме бирүне үстерү механизмнарын, институтларын билгели торган норматив база эшләү;

оештыру-идарә юнәлеше — укучыларның белем бирү буенча аерым ихтыяжларын исәпкә алып, укучыларны тәрбияләүгә һәм аларның уңышлы социальләшүенә социаль-педагогик ярдәм күрсәтү модельләрен, тәрбия,

физкультура-спорт, мәдәни-ял итү программаларын һәм башка программаларны эшләү һәм тормышка ашыру өлкәсендә ведомствоара хезмәттәшлекне оештыру;

кадрлар юнәлеше — кадетлар белеме бирү өлкәсендә квалификация күтәрү, яңадан һөнәри эзерләү буенча өстәмә һөнәри программалар эшләү һәм тормышка ашыру; иң яхшы инновацион белем бирү практикалары банкын тулыландыру; кадетлар белеме бирүнең нәтижәле тәҗрибәсен үзләштерү һәм аның белән бүлешү;

мәгълүмат-технология юнәлеше — заманча технологияләр базасында кадетлар белеме бирү оешмалары эшчәнлеген уку-укыту-методик тәэмин итүгә, төбәк белем бирү ресурсларын (массакуләм мәгълүмат чаралары, интернет-сайтлар, мәгариф оешмалары сайтлары сәхифәләре, интернет-конференцияләр, вебинарлар, форумнар һ.б.ш.) жәлеп итеп, белем бирү процессына мәгълүмати ярдәм күрсәтүне оештыру;

мониторинг юнәлеше — кадетлар белеме бирүне үстерү, аның сыйфатын бәяләү буенча чаралар комплексы нәтижәлелегенә мониторинг һәм экспертиза оештыру һәм гамәлгә ашыру системасын төзү.

Әлеге юнәлешләрне тормышка ашыру уку-укыту процессында һәм өстәмә белем бирү системасында төп тәрбия юнәлешләрен гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирә:

рухи-әхлакый юнәлеш — кадетларның югары кыйммәтләренә, идеалларны һәм ориентирларны, социаль яктан әһәмиятле процессларны һәм чын тормыш күренешләрен аңлап җиткерүе, гамәли эшчәнлектә, үз-үзенә тотуда төп принциплар, позицияләр буларак аларга таянып эш итү сәләтен формалаштыру. Юнәлеш югары культура һәм укымышлылыкны үстерүне, Ватанга лаеклы хезмәт итәргә эзерлек аның өчен барлыкка килә торган идеяне аңлап җиткерүне, югары әхлакый, һөнәри-этик тәртип нормалары һәм сыйфатлар формалаштыруны: намус, бурыч, җаваплылык, присягага һәм кадетлар тугандашлыгына тугрылыкны үз эченә ала;

хәрби-патриотик юнәлеш — Россия жәмгыяте һәм дәүләт үсеше, милли үзән, яшәү рәвеше, россиялеләрнең дөнъяны аңлавы һәм язмышы үзенчәлекләрен чагылдыра торган иң мөһим рухи-әхлакый һәм мәдәни-тарихи кыйммәтләренә формалаштыру. Юнәлеш Ватаныңа фидакарь мэхәббәт һәм тугрылык, бөөк халык арасынан, аның ирешкәннәре, сынаулары һәм проблемаларына бәйлә булуың белән горурлану, милли изге урыннарны һәм символларны хөрмәт итү, жәмгыяткә һәм дәүләткә лаеклы һәм фидакарь хезмәт итәргә эзерлек формалаштыруны күздә тоту;

һөнәр-эшчәнлек юнәлеше – Ватанга хезмәт итү белән бәйлә хезмәткә намуслы һәм җаваплы мөнәсәбәт, хезмәт вазыйфаларын һәм куелган бурычларны уңышлы үтәү йөзеннән һөнәр-хезмәт сыйфатларын актив белдерүгә омтылыш формалаштыру. Юнәлеш шәхеснең һөнәр-эшчәнлек ягыннан үзбилгеләнү мотивларын, максатларын һәм бурычларын, кыйммәти ориентацияләрен, һөнәри дэгъва итү һәм югары эшчәнлек нәтижәләренә ирешүгә омтылышны, вазыйфаларыңны югары нәтижәлелек белән башкару һәм конкрет максатларга ирешү сәләтен, һөнәри үсеш планнарын фаразлый һәм гамәлгә ашыра белүне үз эченә ала;

психологик-педагогик юнәлеш – кадетларда югары психологик тотрыклылык, теләсә нинди шартларда катлаулы һәм җаваплы бурычларны башкаруга эзерлек, дәүләт хезмәтенең хәрби һәм башка төрләрендә авырлыктар һәм кыенлыктарны

жиңеп чыгу сэләтен, коллективта уңышлы эшчәнлек һәм тормыш өчен кирәкле мөһим психологик сыйфатларны формалаштыру;

сәяси-хокукий юнәлеш – конституцион һәм хәрби бурычны, жәмгыятьтә һәм дәүләттә сәяси һәм хокукий вакыйгалар һәм процессларны, хәрби сәясәтне, илнең һәм хәрби доктринаның милли куркынычсызлык концепциясенең төп нигезләмәләрен, жәмгыять һәм дәүләтнең сәяси системасында Россия Федерациясе Кораллы Көчләренең урынын һәм ролен тирәнтен аңлауны формалаштыру. Юнәлеш дәүләт законнары, аеруча Россия гражданы хокуклары һәм бурычлары, жәмгыятьнең хәрби оешмасы эшчәнлегә функцияләре һәм хокукий нигезләре белән таныштыруны, хәрби присяга нигезләмәләрен аңлауны үз эченә ала;

сәламәтлек саклау юнәлеше – тормышка һәрьяклап, әйләнә-тирә мохит сыйфатына, үзенң сәламәтлегенә, эти-эниен, гаилә әгъзаларың, педагогларың, яшьтәшләреңнең сәламәтлегенә кыйммәти мөнәсәбәт формалаштыру. Әлеге юнәлеш спорт һәм физик культура, сәламәт һәм имин яшәү рәвеше эһәмиятен, сәламәт кешенең һәм әйләнә-тирәсенең экологиясе торышының үзара бәйләнешен, шәхси һәм жәмәгать сәламәтлеген һәм иминлеген тәэмин итүдә физик культураның ролен аңлауны; тәмәке тартуга, алкогольле эчемлекләр, наркотиклар, башка психоактив матдәләр куллануга тискәре мөнәсәбәт раслауны үз эченә ала.

Концепцияне тормышка ашыруның төп этаплары билгеләнде.

I этап — 2017 ел:

Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүне үстерү концепциясен раслау.

II этап — 2017 — 2018 еллар:

кадетлар интернат мәктәпләре, кадетлар мәктәпләре һәм Татарстан Республикасы гомуми белем бирү оешмаларында кадетлар сыйныфлары эшләвенен норматив-хокукий һәм оештыру ягыннан механизмнарын эшләү;

кадетлар интернат мәктәпләре, кадетлар мәктәпләре һәм гомуми белем бирү оешмаларында кадетлар сыйныфлары инфраструктурасын үстерүнең бертип модельләрен эшләү. Республика кадетлар интернат мәктәбе (мәктәбе), кадетлар мәктәпләре һәм гомуми белем бирү оешмаларындагы кадетлар сыйныфларының матди-техник һәм уку-уқыту базасын яхшырту буенча чаралар программасын кабул итү;

кадетлар белеме бирү максатларын һәм бурычларын хәл итү өчен, өстәмә гомуми үстерүче программалар белән бергә төп гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыру үзенчәлекләрен исәпкә ала торган белем бирү программаларын тормышка ашыруга норматив чыгымнарын билгеләү буенча Татарстан Республикасы норматив-хокукий актын кабул итү;

кадетлар белеме бирү максатларын һәм бурычларын хәл итү өчен, өстәмә гомуми үстерүче программалар белән бергә төп гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыру үзенчәлекләрен исәпкә ала торган үрнәк мэгариф программаларын эшләү һәм алар нигезендә кадетлар интернат мәктәбе һәм кадетлар мәктәпләре, кадетлар сыйныфлары тарафыннан белем бирү программаларын эшләү;

кадетлар интернат мәктәпләренә, кадетлар мәктәпләренә, гомуми белем бирү

оешмаларында кадетлар сыйныфларына укырга кабул итү кагыйдэләрен эшләү;
кадетлар интернат мәктәпләрендә һәм кадетлар мәктәпләрендә, кадетлар сыйныфларында эшләү өчен педагогик хезмәткәрләрнең һәм педагогик эшчәнлеккә мотивлашкан затларның квалификациясен күтәрү һәм аларны яңадан һөнәри эзерләү программаларын эшләү һәм гамәлгә кертү.

III этап — 2018 — 2020 еллар:

Концепцияне тормышка ашыру барышын һәм нәтижәләрен бәяләү. Алдагы этапларда алган нәтижәләргә гамәлгә кертү һәм таратуга юнәлдерелгән чараларны тормышка ашыру.

III. Көтелә торган нәтижә

Концепцияне тормышка ашыру, түбәндәге нәтижәләргә ирешү нигезендә үзгәреш торган шартларны исәпкә алып, кадетлар белеме бирү системасын үстерүне тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:

Татарстан Республикасында кадетлар белеме бирүнең оптималь системасын концептуаль һәм норматив-хокукый тәмин итү;

кадетларның хәрби-патриотик һәм рухи-әхлакый үсешен тәмин итү, бербөтен граждан үзаңы, уртак культура, сәламәт яшәү рәвеше формалаштыру, һөнәри үзбилгеләнү йөзеннән республиканың кадетлар белеме бирү оешмаларында нәтижәле тәрбия бирү системасын төзү;

республиканың кадетлар белеме бирү оешмаларының инновацион тәрбия бирү тәҗрибәсе белән уртаклашу һәм аны үзләштерү;

кадетлар белеме бирү оешмаларының педагогик һәм идарә кадрларының заманча шартларда эшләүгә эзерлеген формалаштыру, аларның квалификациясен күтәрү һәм яңадан һөнәри эзерләү, шул исәптән кадетлар белеме бирүне тормышка ашыру максатларында, заманча белем бирү технологияләрен һәм методикаларын үзләштерүен үз эченә алган;

заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләреннән, челтәр аша хезмәттәшлек итүдән файдаланып, кадетларны укыту, тәрбияләү һәм үстерүне оештыру;

кадетлар белеме бирү оешмаларының матди-техник базасын ныгыту;

белем бирү оешмаларында укучыларның хәрби яки башка дәүләт хезмәтен сайлауга ныклы мотивациясен формалаштыру, ярдәм күрсәтү һәм үстерү буенча максатчан һөнәри ориентация эше системасын төзү;

яшьләр арасында дәүләт хезмәтенә, аеруча хәрби, дәрәжәсен күтәрү;

укучыларның һәм ата-аналарының кадетлар белеме бирү оешмаларында укыту, тәрбияләү һәм үстерү шартлары белән канәгатьлеген арттыру;

актив тормыш позициясен, ижади эшчәнлектә мөстәкыйльлек һәм ижади инициатива, тормышка, әйләнә-тирә мохиткә жаваплы мөнәсәбәт күрсәткән, патриотик, рухи-әхлакый кыйммәтләрне яклаган кадетларның чагыштырма авырлыгын арттыру;

кадетлар белеме бирү оешмаларында укучыларны социаль яклау дәрәжәсен күтәрү.